

چکیده:

سرزمین ایران از روزگاران بسیار دور گنجینه‌های هنری بسیاری را در خود جای داده است. در میان مهم‌ترین آثار هنری بازمانده از تمدن‌های کهن این سرزمین، معماری و سفال، چه به لحاظ غنای شکلی و فرمی و چه به لحاظ قدمت تاریخی، از جایگاهی بسیار خاص برخوردارند. تحقیق حاضر به طراحی خانه سفال در کاشان مبتنی بر معماری زمینه‌گرا می‌پردازد؛ شهری که در هر دو شاخه هنری ذکر شده، ویژگی‌های قابل توجهی را داراست. وجود تپه باستانی سیلک و اکتشافات باستان‌شناسی که قدمت ساخت سفال در این خطه را نشان می‌دهند، گواهی بر این ادعاست. آثار هنری معماری و سفال-گری در کاشان به دوران تمدن‌های باستانی محدود نمی‌گردد و تا تاریخ معاصر شاهد آن‌ها هستیم. معماری قابل توجه دوره‌های مختلف تاریخی در کاشان، مبتنی بر روش‌های ساخت از خاک بوده و انواع گونه‌های مختلف استفاده از خاک در بافت سنتی منطقه، مشهود است؛ لذا ارتباط میان استفاده از خاک هم در معماری و هم در هنر سفال‌گری، چالش پیش رو در طراحی خانه سفال کاشان می‌باشد. با توجه به این مهم که معماری خاک از زیرمجموعه‌های معماری زمینه‌گرا محسوب می‌گردد، تحقیق در ریشه‌ی معماری زمینه‌گرا و همچنین انواع رویکردهای آن به عنوان یکی از مبانی مهم طراحی خانه سفال در نظر گرفته شده است. از این‌رو در این رساله نگارنده پس از تحقیق در روش‌های ساخت با معماری خاک، سعی کرده است به جنبه‌های مختلف معماری سنتی - که منطقه‌گرایی در بافت سنتی آن مشهود است و تنها در دهه‌های اخیر به دلیل ساخت و سازهایی که از شیوه مرسوم پیروی نمی‌کردند، دچار ناهمگونی گردیده - در کاشان بپردازد و با استفاده از راهکارهای ارائه شده در مکتب معماری زمینه‌گرا، طراحی همگون با بافت سنتی شهری ایجاد نماید.

کلمات کلیدی:

سفال، خانه سفال کاشان، زمینه‌گرایی، معماری خاک، منطقه‌گرایی